

Igapäevaelu toetamise teenus päeva- ja nädalahoiteenusena

Teenuse eesmärgiks on:

- vähendada lähedaste hoolduskoormust, toetada nende töötamist ja ühiskonnaelus osalemist
- pakkuda raske või sügava intellektihäirega hooldust vajavatele täisealistele inimestele nende toimetulekuks vajalike tegevuskomponentidega teenust, mis võimaldab jätkata elamist koduses keskkonnas.

Teenust saab kasutada inimene:

- kellel on diagnoositud raske või sügav intellektihäire (diagnoosid F72-F73, raske või sügav vaimne alaareng).
- kes ei ole ise võimeline sooritama enese eest hoolitsemisega seotud tegevusi ja vajab selles pidevalt kõrvalabi või püsivat tegevuste ülevõtmist tegevusjuhendaja poolt.
- kes vastab eelpool nimetatud tingimustele ja on varasemalt kasutanud mõnda teist erihoolekandeteenust (nt tavalist igapäevaelu toetamise teenust) , kuid tema tegelikele vajadustele vastab igapäevaelu toetamise päeva- ja nädalahoiteenus

Kuidas saab teenusele:

- Inimene või tema seaduslik esindaja esitab SKA-le erihoolekandeteenuse taotluse, kus märgib soovitud teenuseks igapäevaelu toetamise teenus päeva ja nädalahoiteenusena. Taotlusele märgitakse soovi korral ka eelistatud teenuseosutaja ja teenuse osutamise koht. Taotlust võib esitada ka siis, kui inimese elukohas või selle lähedal ei ole olemas veel teenuseosutajat, kuid teenuse saamiseks vajalikud tingimused (eelmises punktis nimetatud) on täidetud.
- Inimesel on kehtiv rehabilitatsiooniplaan, milles on kirjeldatud teenusevajadus. Kui kehtivat rehabilitatsiooniplaani ei ole, suunab juhtumikorraldaja inimese rehaplaani koostamisele erihoolekandeteenuse taotluse alusel.
- Kui inimesel on F72-F73 diagnoos ja rehabilitatsiooniplaan, kus on kirjeldatud, et ta ei ole ise võimeline sooritama enese eest hoolitsemisega seotud tegevusi, suunab juhtumikorraldaja inimese 15 tööpäeva jooksul. Teenusele saab suunata, kui inimese poolt eelistatud teenuseosutajal on vaba teenuskoht.
- Taotluse teenuse saamiseks võib esitada alates 16.eluaastast, kuid teenusele saab suunata alates 18.eluaastast.

Teenusel olles:

- Viiakse läbi igapäevaelu toetamise teenuse tegevusi:
 - kujundatakse inimese isiklikke ja igapäevaelu oskusi, kaasates teda arendavatesse tegevustesse, arvestades inimese terviseseisundit;
 - juhendatakse inimest sotsiaalsete suhete loomisel, säilitamisel ja arendamisel;
 - juhendatakse inimest aja planeerimisel ja vaba aja sisustamisel;
 - juhendatakse inimest vajadusel avalike teenuste kasutamisel;

- kujundatakse inimese tööoskusi ja võimaldatakse töö tegemise harjutamist;
- nõustatakse inimese lähedasi, tema käitumise ja temaga suhtlemise eripärades;
- Tagab teenuseosutaja inimesele vajalikud hoolduse, kõvalabi ja järelevalve tegevused, sh juhendamise ja abistamise hooldus- ja hügieenitoimingutes ning eneseteenindamisel (riietumisel, mähkmete ja hügieenisidemete vahetamisel, pesemisel, toitmisel). Lisaks tagab teenuseosutaja muud toimetulekut tagavad toimingud: tunnetusprotsesside, kommunikatsiooni ja mootorika toetamise ning juhendamise ja abistamise inimese personaalsetel huvidel põhinevates tegevustes.
- Inimene tasub ise teenuseosutajale toitlustuse, majutuse, hügieeni- ja hooldusvahendite eest. Toitlustuse ja majutuse tasu ei või ületada ühes kuus 270 eurot.
- Ühte teenuseosutajal olevat teenuskohta võib kasutada kuni kolm sama teenuse vajadusega inimest. Kui üks inimene ei kasuta teenust maksimaalselt lubatud ajalises mahus, so 10 tundi (öö)päevas ja 21 (öö)päeva kuus, siis saavad teised samale teenusele suunatud inimesed kasutada sama teenuskoha vabasid aegu. Teenuskoha ajalise täituvuse ning inimestele vajaliku ja sobiva teenuse kasutamise ajagraafikut peab teenuseosutaja. Teenuseosutaja lepib tema juures teenusel olevate inimestega vastavalt nende vajadustele ja teenuskoha vabadele aegadele kokku konkreetsed teenuse kasutamise ajad.

Igapäevaeltu toetamise teenus autismispektriga raske või sügava intellektipuudega täisealisele

Teenuse eesmärgiks on:

- Tagada autismi spektriga raske või sügava vaimupuudega täisealistele, kes pidevalt ja intensiivselt esitavad äärmuslikult kahjustavat käitumist, turvaline ja piisava arvu tegevusjuhendajatega teenuskeskkond;
- Vähendada autismi spektriga raske või sügava vaimupuudega täisealiste sattumist tahtevastasele aktiivravi teenuskohale või kohtumääruse alusel ööpäevaringsele erihoolekandeteenusele kinnisesse osakonda.
- Tagada autismi spektriga raske või sügava vaimupuudega täisealistele võimalus jätkata elamist kodus keskkonnas ning võimaldada hoolduskoormusega lähedastel tööhõives osalemist.

Kes saab teenust kasutada:

Inimene, kelle puhul esinevad kõik järgmised tingimused:

- Tal on määratud raske või sügav vaimupuue ning autismispektrihäire (kuulub haiguste klassifikatsiooni kohaselt pervasiivsete arenguhäirete gruppi, diagnoosid F84).
- Tema pidev ja intensiivne äärmuslikult kahjustava käitumise esinemine on kinnitatud psühhiaatri tõendiga või on see kirjeldatud isiklikus rehabilitatsiooniplaanis. Äärmuslikult kahjustav käitumine võib olla: karjumine, röökimine, teiste inimeste löömine, tõukamine, hammustamine, juustest kiskumine, enesevigastamine, põgenemine, esemete lõhkumine,

loopimine jm. Äärmuslikult kahjustav käitumine on pidev ja sagedasti ilmnev. ning inimene ning vajab selletõttu pidevat järelevalvet

- Ta vajab oma tervises seisundist tuleneva käitumise eripära tõttu turvalise teenuse osutamisel pidevat järelevalvet ning ei suuda toime tulla tavapärasel igapäevaelu toetamise teenuse keskkonnas.
- Teenuse osutamine on võimalik vaid kuni 6-liikmelises teenust kasutavate inimeste grupis 3 tegevusjuhendajaga poolt ja teenusevajadus on vähemalt 120 tundi kuus.
- Psühhiaatri tõendis või rehabilitatsiooniplaanis ei pea olema nimetatud konkreetselt selle teenuse nimi, kuid peab olema esitatud inimese äärmuslikult kahjustava käitumise kirjeldus, millest on võimalik välja lugeda, et turvalise teenuse osutamiseks on vajalik väike teenuse kasutajate grupp ja suurem tegevusjuhendajate järelevalve.
- Inimene, kes vastab eelpool nimetatud tingimustele ja on varasemalt kasutanud mõnda teist erihoolekandeteenust (nt tavalist igapäevaelu toetamise teenust) , kuid tema tegelikele vajadustele vastab igapäevaelu toetamise teenus autismispektriga täisealistele.

Kuidas saab teenusele:

- Inimene või tema seaduslik esindaja esitab SKA-le erihoolekandeteenuse taotluse, kus märgib soovitud teenuseks igapäevaelu toetamise teenus autismispektriga täisealisele. Taotlusele märgitakse soovi korral ka eelistatud teenuseosutaja ja teenuse osutamise koht. Taotlust võib esitada ka siis, kui inimese elukohas või selle lähedal ei ole veel teenuseosutajat, kuid teenuse saamiseks vajalikud tingimused (eelmises punktis nimetatud) on täidetud.
- Inimesel on raske või sügav puue ja autismispektri häire diagnoos (diagnostiline termin, mis haarab enda alla diagnoosid F84 – pervasiivsed arenguhäired, kus on autism ja teised pervasiivsed arenguhäired) ning sellest tulenevalt esineb tal pidev ja intensiivne äärmuslikult kahjustav käitumine.
- Inimesel on kehtiv rehabilitatsiooniplaan või psühhiaatri poolt koostatud tõend, milles on kirjeldatud inimesel esinev pidev ja intensiivne äärmuslikult kahjustav käitumine.
- Juhtumikorraldaja on tuvastanud koostöös inimese ja teenuseosutajaga, et teenust ei ole võimalik osutada suuremas grupis, kui 6 inimest ja 3 tegevusjuhendaja poolt.
- Kui kõik eelnevalt kirjeldatud tingimused on täidetud suunab juhtumikorraldaja inimese teenusele 15 tööpäeva jooksul. Teenusele saab suunata, kui inimese poolt eelistatud teenuseosutajal on vaba teenusekoht.
- Taotluse teenuse saamiseks võib esitada alates 16. eluaastast, kuid teenusele saab suunata alates 18. eluaastast.

Teenusel olles:

- Viiakse läbi igapäevaelu toetamise teenuse tegevusi:
 - kujundatakse inimese isiklikke ja igapäevaelu oskusi, kaasates teda arendavatesse tegevustesse, arvestades inimese tervises seisundit;

- juhendatakse inimest sotsiaalsete suhete loomisel, säilitamisel ja arendamisel;
- juhendatakse inimest aja planeerimisel ja vaba aja sisustamisel;
- juhendatakse inimest vajadusel avalike teenuste kasutamisel;
- kujundatakse inimese tööoskusi ja võimaldatakse töö tegemise harjutamist;
- nõustatakse inimese lähedasi, tema käitumise ja temaga suhtlemise eripärades;
- Õpetatakse, harjutatakse ja kinnistatakse läbi rutiini ja kindla päevakava ning metoodikaga inimese igapäevaseid toimetulekuoskusi, et tagada inimese oskustele ja võimetele vastavate igapäevaeluoskuste arendamine ja kinnistamine.
- Rakendatakse äärmuslikult kahjustava käitumise esinemise sagedust ja intensiivsust vähendavaid kaasaegseid käitumisjuhendamise võtteid.
- Teenuseosutaja tagab inimesele vajalikud juhendamise ja järelevalve tegevused, tunnetusprotsesside, kommunikatsiooni ja motoorika toetamise ning juhendamise ja abistamise.
- Inimene tasub ise teenuseosutajale toitlustuse ja isiklike hügieeni- või hooldusvahendite eest.

Küsimuste korral:

Uuri internetist Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/puue-ja-hoolekanne/erihoolekandeteenused#Erihoolekandeteenused>

Pöördu oma elukohajärgse Sotsiaalkindlustusameti teenindusbüroos asuva juhtumikorraldaja vastuvõtule:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/puue-ja-hoolekanne/erihoolekandeteenused/juhtumikorraldajate-kontaktandmed>